

« تۈرك يۈردى » نىڭ بۇ سايىسىدا ۸ نىچى جلد
يېتەرك ۹ نىچى جلد باشلىيور . آيونەلرى يېتەنلرە
بۇ نىسخەدىن سىكرە كۈندۈرلىيە چىكىدر : آيونەلرىنى
يېڭىلىتىلرىنى رجا ايدەر .

تۈرك يۈردى

ناشرى : تۈرك يۈردى

مدىرى : آق چۈرە اوغلى يوسف

يىل ۱۳۳۱ سايى ۱۴ ۱۰ ايلول ۱۳۳۱ يىل ۵ جلد ۹ سايى ۹۲

چوققى كورييورسك؟ ديمك اولوب، چوق كورمك، چوق ظن ايتك، اسكنار معناسنده اولان «كوبسنمك» مصدرند. اصلى كوبسنه موسك، در. بوتون مصراع: بنم يرد. شوكتلى اوله رق دوردوغى مى چوق كورييورسك؟ ديمكد. (۵۷) چيقى-چيقييور وچيقيماياجق... (۵۸) بولوب-تقسيم ايتك معنى سنده اولان (بولمك) مصدرند. عسكر اصطلاحنده اولان (بولوك)، قطعه معناسنده اولان (بولم)، اوپله معناسنده اولان (بوله) هپ شو مصدردن كلير. اوپله-آتش اوى معناسنده اولان (اوت-آغى) سوزندن آلمشدر. قازاق و قيرغيز تور. كلرنده يالكز مطبخ اولان اوپله لر دنيلير. فقط اونلرده طرز تلفظ (اوپاوا) شكلنده در. بزم (او) سوزى نك اصلى (آغ) در.

تورقنامسه

اجتماعيات

مقام مشيخت عليا ونظارت اوقاف تشكيلاى

بر آزاغيد، شمال توركلرينك مفتيلرى دكيشمك مناسبيله روسيه ده ساكن مسلمانلرك محله ومفتلك تشكيلاتندن وبوتشكيلاىك اصلاحنه دائر روسيه مسلمانلرينك متمددتشبثلرندن بحث ايدييورز. بو مباحث اوقونيليركن مقام مشيخت عليا و اوقاف نظارتى تشكيلات حاضرمسيه اورا احواللك مقاييسه سنه مدار اولق اوزره، بو خصوصلرده جدا اختصاص صاحبي اولان بر ذات طرفندن يازيلوب مقام ونظارت مشارايتلك تشكيلاى ارانه ايدن قيمتدار بر مقاله نك مجموعه مزه درجى فائدهلى بولييورز. بو مقاله صرف حال حاضرك مشاهدمسندن عبارت آفاق وعللى بر مقاله در. بونده حال حاضرك محافظه ويا اصلاحنه دائر هيچ بر مطالعه سرد اولتمشدر؛ بو مهم مسأله مقاله نك موضوعندن تماماً خارجدر.

جزيرة العربك قبل الاسلام ارانه ايتديكى احوال سياسيه وخصوصيه سوقيله اسلاميت بر جماعت سياسيه اوله رق وجوده كلمشدر. فقط اسلاميت اديان سماويه دن برى اولق اعتباريله مسلمانلر عيني زمانده برده جماعت دينيه تشكيل ايدييورلردى.

هر جماعت یشایه بیلیمک ایچون جماعت اعضاسنک فردی اراده لری فوقده اجتماعی و یاسماوی والهی - بزم مبختمزده طیبی الهی - براراده نك وضع ایتدیکی احکامه تابع اولق، بناء علیه هر جماعتده بویولده موضوع احکام بولنق ضروریدر . ذاتاً جماعتی پایدار ایدن کیفیتده بو احکامک وجدانلرده یشامسیدر .

اسلامیتده بدایه جماعت سیاسی ايله جماعت دینه اتحاد ایتیش اولدینی ایچون شارع اعظم طرفدن هر ایکی جماعت حقده احکام وضع اولته رق، اسلاملر بو احکامدن بعضیلرینه جماعت دینه اعضاسی اولق اعتباریله تابع ایدیلیر ؛ بر قسمده جماعت سیاسی افرادی صفتیله مطیع بولنورلردی . شوایکی قسم احکام ماهیت حقوقیه جه (nature juridique) یکدیگرندن فرقلیدر .

دینی جماعت اولق اعتباریله اسلاملرک تابع اولدقلری احکام، ناظمدر؛ هر فرد مسلم بوکا توفیق حرکت مجبوردر ؛ بو احکامه تماس ایدن معاملاتده - که اصل دینی اولانلر بونلردر - مطلق شارعک چیزدیکی خطوط اوزرندن یورویه - جکدر، بونلرده مثبت بررماهیت وارددر . سیاسی جماعت اولق اعتباریله موجود اولان احکام ایسه ماهیت حقوقیه جه بررمنفی طبیعت اراؤه ایدرلر . بونلراخلال اولنماق شرطیله معاملاتنده یگیدن یکی به احکام وضع اولته بیلیر .

برنجی قسم احکامده تشریع ساحه سی بوقدر، ایکنجهی قسم احکامده ساحه تشریع آچیقدر .

اسلاملر منتظم بر جماعت سیاسی تشکیل ایندکلرنده دینی جماعت ریاستی سیاسی جماعت رئیسنه تودیع ایتشلردر . اووقت رئیس هم سلطان، هم امام المؤمنین عنواتی آلیر .

مسلمانلرک دینی جماعت اولق صفتیله تابع اولدقلری احکام عموم عالم اسلامه عام وشاملدر . حریت وجدانی قانونلرنده طانیان هر جماعت سیاسی، هر دولت بو احکامی تسلیم ایتمکه مجبوردر . بو احکام اوج نقطه ده جمع اولته بیلیر :

(۱) جماعت دینه نك تشکیلاتی ؛ (۲) اعضای جماعتک احوال شخصییه سی ايله عبادت اولق جهتی غالب اولان معاملاتی ؛ (۳) جماعتک اموالی .

(1°. L'organisation de l'association cultuelle; 2°. le statut personnel des membres de l'association; 3°. les biens de l'association.)

دولت عثمانیه ده خلافتله سلطنت اجتماع ایتدیکی ایچون خلافتیه، امامت کبرایه عائد اولان جماعت دینییه احکامی مقام مشیخت واسطه سیله ایفا اولنمقده دره. باب مشیخت اسلاملرک دینی جماعت اعضاسی اولمق اعتباریله بر مقاملریدر. شو صفتله باب مشیختک حائر اولدینی وظائف اوج قسمدر :

(۱) وظیفه قضائیه، (۲) وظیفه افتائیه، (۳) امور تعلیمی دینییه وظیفه سی . وظیفه قضائیه ایله باب مشیخت اسلاملرک احوال شخصییه سیله عبادت اولمق جهتی غالب اولان معاملاتنه عائد منازعاتی حل وفصل ایدر؛ بونلر منحصراً محاکم شرعیه طرفندن رؤیت اولنان دعاویدرکه تفریق وظائف قرارنامه سیله تعیین ایدلمشدر: نکاح، طلاق، نفقه، حضانه، عدت، حریت، راقبت، غائب، مفقود، وصیت، ولایت، میراث، قصاص، ارسه، قره، قسامه، حکومت عدل، دور شرعی ایله اقراضه، اوقاف صحیحهدن اولان مسقفات ومستغلات ایله کدکاتک رقبه سنه متعلق اختلاقات، دعاوی ایام.

بو نوع دعاوی بی رؤیتله مکلف حکام شرع موجوددر.

بو محاکمدن ویریلن اعلاماتک عندالتمیز تدقیقاتیه مکلف مجلس تدقیقات شرعییه وارددر. مجلس تدقیقات شرعییه اعلام میزبهک ضبطی و ضبطک اصول مشروعه سنه موافق اولوب اولمادیغنی تدقیق ایله یانصدیق ویا نقض ایدر. وظیفه افتا بر مسئله نک ایجاب شرعیسی کتب شرعییه ده تحری ایتمکدرکه بو وظیفه جماعت دینییه اعضاسی میاننده شرعده متبخر اولانلری طرفندن ایفا اولنور. بونک ایچین هر قضاده بر مفتی وارددرکه حال حاضرده کی نظامنامه یه کوره منتخبدر.

وظیفه تعلیمییه درس وکیلنک ریاستده طوبلانان مجلس مصالح طلبیه یه مودوعدر.

درس وکیلی بالجمله مدرسه یه وطلبه علومه نظارت ایدر.

مجلس مصالح طلبیه مدارس و اصول تدریسک احتیاجات عصریه ایله متناسب بر صورتده طلبه علومک مدارس قیدیله بونلرک ومدرسینک امتحانلرینک

اجراسنه وصنف ومعاشرينك تميينه والحاصل مدرسه يه وطلبة علومه متعلق بالجله خصوصاتك حسن تسويه سنه دائر مذاكرات اجرا ومقررات اتخاذايدر. جماعت دينيه يه هاند تشكيلاتدن بر قسمي ده اماملرايله خطيلردر. بو خصوصه هاند احكام، توجه درجات نظامنامه سيله تعيين اولونمشدر. جماعت دينيه نك امواله هاند خصوصات امور وقفه دركه جامعلر، مدرسلر، تكايا كې تأسيسات دينيه نك اداره لري وقفلر سايه سنده تأمين اولونقمده در. حال حاضرده اوقاف نظارتى اوقاف شريفه سلطانيه دن بشقه قديمى نظارتى دارالسماده الشريفه آغاليه يه هاند بولنان حرمين شريفين اوقافك وجهت توليتلري منفيخ اوله رق اداره لري نظارت اوقافه قلمش اولان اوقاف مضبوطه نك، دوعريدن طوغرى يه اداره لري متوليلرينه هاند اولوب انجق حسابلري نظارت اوقافك تحت تفتيش ونظارتنده جريان ايدن اوقاف ملحقه نك رؤيت حساباتى و برده مستننا اوقافك توليت توجهياتنك اجراسى كې امورى رؤيت ايتكمده در.

تورک دنياسنده

روسيه ده ساكن مسلمانلرك محله ومفتيك تشكيلاتى؛ بوتشكيلاتك اصلاحنه دائر آرزو وتشبثلر؛ يكي اورنبورغ مفتيسى.

اورنبورغ مفتيسى محمد يار ميرزانك وفات ايدمرك، يرينه پترسبورغ آخوندى محمد صفا افنديك روس حكومتى طرفندن تعيين ايديلش اولديغنى كچن سايمزك توركلك شوننده يازمش، و بو واقعه نك شمال توركلكنك روحانى وملى حياتى نقطه نظرند چوق حائز اهميت بولنديغنى ذكر ايتمشدك. بو كون روسيه ده ساكن مسلمانلرك محله ومفتيك تشكيلاتنه وبوتشكيلاتك اصلاح وتكميله دائر روسيه مسلمانلرك آرزو وتشبثلرينه ويكي اورنبورغ مفتيسنك شخصه متعلق معلومات مختصره ويرمك استيورز. لكن مفتيلكلرى احداث وتأسيس ايدن روس